

לד. ודברים הללו, בדינים וגזרות ותקנות ומנהגות שנתחדשו אחר חבור התלמוד. אבל כל הדברים שבתלמוד הבבלי, חביין כל בית ישראל ללכת בהם; וכופין כל עיר ועיר וכל מדינה ומדינה לנהג בכל המנהגות שנהגו חכמים שבתלמוד, ולגזר גזרותם וללכת בתקנותם. לה. הואיל וכל אותן הדברים שבתלמוד הסכימו עליהם כל ישראל, ואותן החכמים שהתקינו או שגזרו או שהנהיגו או שדנו דין ולמדו שהמשפט כן הוא הם כל חכמי ישראל או רבן, והם ששמעו הקבלה בעיקרי התורה בלה, איש מפי איש עד משה רבנו.

לו. כל החכמים שעמדו אחר חבור התלמוד ובנו בו, ויצא להם שם בחכמתם הם הנקראים גאונים. וכל אלו הגאונים שעמדו בארץ ישראל ובארץ שנער ובספרד ובצרפת למדו דרך התלמוד והוציאו לאור תעלומותיו ובארו עניניו, לפי שדרך עמוקה דרכו עד למאוד. ועוד שהוא בלשון ארמי מערב עם לשונות אחרות, לפי שאותה הלשון היתה ברורה לכל בשנער בעת שחבר התלמוד; אבל בשאר המקומות וכן בשנער בימי הגאונים, אין אדם מכיר אותה לשון עד שפלימדים אותו.

לז. ושאלות רבות שואלין אנשי כל עיר ועיר לכל גאון שיהיה בימיהם לפרש להם דברים קשים שבתלמוד, והם משיבים להם כפי חכמתם; ואותן השואלין מקבצין התשובות, ועושין מהן ספרים להבין מהם.

לח. גם חברו הגאונים שבכל דור ודור, חבורין לבאר התלמוד: מהם מי שפרש הלכות יחידות, ומהם מי שפרש פרקים יחידים שנתקשו בימיו, ומהם מי שפרש מסכתות וסדרים.

לט. ועוד חברו הלכות פסוקות, בענין האסור והמתר והחיב והפטור, בדברים שהשעה צריכה להם, כדי שיהיו קרובין למדע מי שאינו יכול לירד לעמקו שלתלמוד. וזו היא מלאכת ה' שעשו בה כל גאוני ישראל, מיום שחבר התלמוד ועד זמן זה, שהוא שנה שמינית אחר מאה ואלף לחרבן.

מ. ובזמן הזה תכפו צרות יתרות, ודחקה שעה את הכל, ואבדה חכמת חכמינו, ובינת נבוינו נסתתרה; לפיכך אותן הפרושין והתשובות וההלכות שחברו הגאונים, וראו שהם דברים מבארים, נתקשו בימינו, ואין מבין עניניהם כראוי אלא מעט במספר. ואין צריך לומר, התלמוד עצמו: הבבלי, והירושלמי, וספרא, וספרי, והתוספות שהן צריכין דעת רחבה ונפש חכמה וזמן ארוך, ואחר כך יודע מהן הדרך הנכונה בדברים האסורין והמתרין ושאר דיני תורה היאך היא.

מא. ומפני זה נערת חצני, אני משה בירבי מימון הספרדי, ונשענתי על הצור ברוך הוא, ובינתי בכל אלו הספרים; וראיתי לחבר דברים המתבררים מכל אלו החבורין, בענין האסור והמתר והטמא והטהור עם שאר דיני תורה: כלן בלשון ברורה ודרך קצרה, עד שתהא תורה שבעל פה בלה סדורה בפי הכל בלא קשיה ולא פרוק, ולא זה אומר בכה וזה אומר בכה, אלא דברים ברורים קרובים נכונים, על פי המשפט אשר יתבאר מכל אלו החבורין והפרושין הנמצאים מימות רבנו הקדוש ועד עכשו.

מב. עד שיהיו כל הדינין גלויין לקטן ולגדול בדין כל מצוה ומצוה, ובדין כל הדברים שתקנו חכמים ונביאים: כללו שלדבר, כדי שלא יהא אדם צריך לחבור אחר בעולם בדין מדיני ישראל; אלא יהיה חבור זה מקבץ לתורה שבעל פה בלה, עם התקנות והמנהגות והגזרות שנעשו מימות משה רבנו ועד חבור התלמוד, וכמו שפרשו

לנו הגאונים בכל חבוריהן, שחברו אחר התלמוד. לפיכך קראתי שם חבור זה משנה תורה לפי שאדם קורא תורה שבכתב תחלה, ואחר כך קורא בזה, ויודע ממנו תורה שבפעל פה כלה, ואינו צריך לקרות ספר אחר ביניהם.

מג. וראיתי לחלק חבור זה הלכות הלכות בכל ענין וענין, ואחלק ההלכות לפרקים שבאותו ענין; וכל פרק ופרק אחלק אותו להלכות קטנות, כדי שיהיו סדורין על פה.

מר. אלו ההלכות שבכל ענין וענין יש מהן הלכות שהן משפטי מצוה אחת בלבד, והיא המצוה שיש בה דברי קבלה הרבה והיא ענין בפני עצמו; ויש מהן הלכות שהן כוללין משפטי מצוות הרבה, אם יהיו אותן המצוות בלן בענין אחד: מפני שחלוק חבור זה הוא לפי הענינים לא לפי מנין המצוות, כמו שיתבאר לקורא בו.

מה. ומנין מצוות שלתורה הנוהגות לדורות, שש מאות ושלוש עשרה מצוות: מהן מצוות עשה מאתיים שמונה וארבעים, סימן להן מנין אבריו שלאדם; ומהן מצוות לא תעשה שלוש מאות חמש וששים, סימן להן מנין ימות החמה.